

Jaarverslag PAN Nederland 2021

Inhoud

INLEIDING	3
VISIE	3
MISSIE	3
ORGANISATIE EN VERGADERSTRUCTUUR	3
ACTIVITEITEN PAN NL IN 2021	3
ORGANISATORISCH	3
WEBSITE/INHOUDELIJKE BIJDAGEN	4
ANALYSE MEETGEGEVENS NVWA	5
CONSUMENTENGIDS HORMOONGIF IN VOEDSEL	5
EKO-TELLING IN SUPERMARKTEN	6
CERTIFICATIESCHEMA 'ON THE WAY TO PLANET PROOF	6
POLITIEKE ACTIVITEITEN	6
NETWERKEN	7
NIEUWSBRIEF	7
BERICHTEN IN DE MEDIA	7
IMPACT /DOELBEREIK AFGELOPEN JAAR	8
BEWUSTWORDING	8
BURGER	8
POLITIEK	9
RETAIL	9
HANDHAVINGSVERZOEKEN EN BEZWAARSCHRIFTEN	9
NETWERKEN EN ZICHTBAARHEID	10
TOEKOMST 2022	10
FINANCIËN	11

Inleiding

PAN NL is opgericht omdat in de Europese Unie Nederland één van de grootste gebruikers van bestrijdingsmiddelen per hectare is, het milieu met deze middelen vervuild is, het slecht gaat met de biodiversiteit, vele burgers zich zorgen maken over residuen in het voedsel of overlast ondervinden van bestrijdingsmiddelen uit naburige akkers, en in Nederland weinig organisaties aandacht aan het thema bestrijdingsmiddelen besteden.

De stichting "Pesticide Action Network Netherlands" is lid van het Pesticide Action Network Europe. Op 24 april 2020 is Pesticide Action Network Netherlands (PAN NL) als Stichting bij de KvK geregistreerd en zijn de statuten ondertekend.

Visie

De visie van PAN NL is een samenleving met een intacte biodiversiteit en een gezond leefmilieu voor iedereen, waarbij, met in achtneming van het voorzorgsprincipe, de toelating en het gebruik van schadelijke bestrijdingsmiddelen zowel in de agrarische, publieke als in de particuliere sector mondiaal aan banden gelegd wordt.

Missie

Om de visie te realiseren, is het de missie van PAN NL de toepassing en de verspreiding van schadelijke bestrijdingsmiddelen en andere schadelijke producten uit de chemische industrie te verminderen en te elimineren. Maatschappelijke organisaties, burgers en politiek worden bewust gemaakt van de effecten van schadelijke bestrijdingsmiddelen en worden over alternatieven geïnformeerd. Samenwerking, onderzoek, verspreiding van informatie en lobbyen op Europese, nationale, regionale, lokale of mondiale fora zijn inherent aan het bereiken van onze visie.

Organisatie en vergaderstructuur

PAN NL heeft een voltallig bestuur en een aantal actieve vrijwilligers:

Voorzitter: Margriet Mantingh

Secretaris: Hans Muilerman

Penningmeester: Maarten Visschers

Algemeen bestuursleden: Piet van Ijzendoorn en Annemarie Hekkers

Actieve vrijwilligers: Maaïke Andela (Facebook en Instagram van PAN NL), Mick Gennes en Margreet Hermsen

Daarnaast zijn er nog personen die PAN NL ondersteunen bij het managen van de website en ons daar waar nodig adviseren.

Activiteiten PAN NL in 2021

Organisatorisch

In het startjaar 2020 is PAN NL volledig opgezet en zijn de eerste activiteiten uitgevoerd. In 2021 zijn de activiteiten vervolgd en flink uitgebreid. Dat is mede mogelijk gemaakt door financiële bijdragen van de Triodosbank en Greenpeace. PAN NL heeft in 2021 een donateursstrategie opgezet.

Website/Inhoudelijke bijdragen

Voor de website zijn verschillende inhoudelijke bijdragen geschreven o.a. algemene informatie over wat bestrijdingsmiddelen zijn, over de wetgeving en over de aanwezigheid en effecten van bestrijdingsmiddelen in het milieu. PAN NL is in 2021 ook duidelijk actief op social media: Twitter, Facebook en Instagram. Berichten over de uitgevoerde activiteiten staan op de website: <https://www.pan-netherlands.org/nieuws/>

PAN NL heeft in 2021 onder meer de onderstaande activiteiten uitgevoerd.

Kieswijzer bestrijdingsmiddelen landelijke verkiezingen maart 2021

PAN NL heeft op 12 maart 2021 een verkiezingswijzer bestrijdingsmiddelen voor de landelijke verkiezingen op 17 maart 2021 gepubliceerd. Veel partijen blijken niets tot vrijwel niets in hun verkiezingsprogramma's over bestrijdingsmiddelen en biologische landbouw te hebben staan. Het nagenoeg ontbreken van deze zeer belangrijke onderwerpen heeft geleid tot een groot artikel in de landelijke pers.

Valentijnsdag en moederdag

Met Valentijnsdag en Moederdag is door PAN NL via social media gewezen op gehalten van bestrijdingsmiddelen in een bos bloemen en de alternatieven hiervoor. Daarbij is onder meer gebruik gemaakt van de notitie 'Geen rozen voor Valentijnsdag' die PAN NL in 2020 heeft opgesteld. In 2021 zijn voorbereidingen getroffen voor een actie rond Valentijnsdag 14 februari 2022.

Campagne 25% biologische landbouw 2030

PAN NL is op 24 maart een nieuwe campagne gestart voor 25% biologische landbouw in 2030 in Nederland. De start van de campagne viel samen met de internationale 'Week Without Pesticides'. Een achtergrond document biologische landbouw in Nederland dat met de benodigde beleidsmaatregelen is gepubliceerd.

Metingen producten van tuincentra en supermarkten

Metingen van concentraties van bestrijdingsmiddelen in producten van supermarkten en tuincentra zijn uitgevoerd. Aardbeien, planten van tuincentra en bloembollen zijn gemeten. Op basis van de meetresultaten is bij elk onderzoek een ranking van supermarkten cq tuincentra gemaakt. Bij de ranking is de relatief beste supermarkt/ tuincentrum benoemd en de minst duurzame als slechtste ("gifkampioen") uitgeroepen. De meetresultaten, conclusies en aanbevelingen zijn in een onderzoeksrapport beschreven. De resultaten zijn via persberichten en een bericht op de website bekend gemaakt. Dit heeft geleid tot berichten in kranten, radio en TV.

1. Bestrijdingsmiddelen en diergeneesmiddelen in mensenhaar

PAN NL heeft in maart 2021 bestrijdingsmiddelen en diergeneesmiddelen in haar gemeten. In dit onderzoek werd bij 95% van de 21 geteste personen het insecticide DEET gevonden, bij bijna de helft (48%) het insecticide permethrin en bij 14% het insecticide fipronil.

2. Bestrijdingsmiddelen in tuinplanten

In mei 2021 zijn tuinplanten van een drietal grote tuincentra, Groenrijk, WelKOOP en Intratuin, geanalyseerd op bestrijdingsmiddelen. Het hoogste aantal bestrijdingsmiddelen van 9 stuks werd aangetroffen in fresaibollen van Groenrijk. Het hoogste aantal verschillende bestrijdingsmiddelen (cocktail) werd bij Intratuin aangetroffen, de hoogste gehalten bij WelKOOP. Diverse insecticiden die bijzonder giftig zijn voor bijen, zijn aangetroffen in potplanten.

3. Bestrijdingsmiddelen in aardbeien

PAN-Nederland heeft in juni Nederlandse aardbeien op bestrijdingsmiddelen

onderzocht op de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen. De aardbeien kwamen uit de supermarkten AH, Aldi, Coop, Jumbo en Lidl in verschillende gemeenten. In de monsters zijn dertien verschillende bestrijdingsmiddelen aangetroffen. Gemiddeld bevat een monster 3,5 verschillende residuen. Bij Lidl en Albert Heijn werden per bakje gemiddeld de meeste verschillende bestrijdingsmiddelen gevonden. Publicatie van de resultaten heeft tot vele publicaties in kranten, tijdschriften, en ook tot veel reacties op social media geleid. PAN NL heeft in juni bijgedragen aan een TV-uitzending van EenVandaag over bestrijdingsmiddelen in fruit.

4. Bestrijdingsmiddelen in bloembollen

PAN Nederland heeft in september gangbare bloembollen die aangeboden worden als bij- en insectenvriendelijk op bestrijdingsmiddelen onderzocht. Het betreft bollen van Intratuin, Groenrijk, WelKoop en online gekochte bollen bij bol.com. Blauwe druifjes van WelKOOP stonden met het aantal verschillende middelen (14) en het hoogste gehalte (3,4 mg/kg monster) aan de top. Het onderzoek heeft mede bijgedragen aan een TV-uitzending van de Keuringsdienst van Waarde op 16 september 2021. Omdat PAN NL actief tegen bestrijdingsmiddelen is, heeft TV France PAN NL gevraagd mee te werken aan de uitzending op 3 en 4 november. Het betreft een documentaire over snijbloemen (teelt, handel en bestrijdingsmiddelen) door het team van France TV. Opnames en interviews met de voorzitter van PAN NL zijn gemaakt op de bloemenveiling Aalsmeer, bloembollen- en lelievelden in Drenthe (gemeente Westerveld) evenals in het analyselaboratorium te Rotterdam. De uitzending (50 minuten) wordt 7 januari 2022 op de Franse TV uitgezonden.

Analyse meetgegevens NVWA

Op basis van meetgegevens fruit en groenten van de NVWA zijn trendanalyses uitgevoerd. Het accent ligt daarbij op de vele cocktails van bestrijdingsmiddelen die voorkomen in fruit en groenten en het risico op schadelijke effecten voor zwangere vrouwen en kinderen. In november 2021 is door PAN NL een analyse van de NVWA-meetgegevens naar residuen van bestrijdingsmiddelen verricht.

De analyse laat zien dat het aantal verschillende bestrijdingsmiddelen in groenten en fruit (cocktail) toeneemt. In 2020 bevatte fruit gemiddeld maar liefst 3,6 residuen per meting. Slechts 29% van ons plantaardig voedsel was niet vervuild met bestrijdingsmiddelen. Uit een trendanalyse van de afgelopen 7 jaar blijkt dat het aantal verschillende bestrijdingsmiddelen (cocktail) van zowel Nederlandse aardappelen, groenten als fruit (met name appels en peren) een stijgende trend vertoont.

PAN NL heeft de minister LNV daarom opgeroepen om werk te maken van haar ambitie om in 2030 in Nederland nagenoeg residuenvrije producten te produceren. De zwaarst vervuilde fruitproducten zijn rozijnen (gem. 11,3 bestrijdingsmiddelen), nectarines (6,8), aardbeien (6,3) en druiven (6,0). Groenten zijn iets minder vervuild maar bevatten nog steeds gemiddeld een cocktail van 2,2 residuen per monster. Daarbij zijn kropsla (6,3) en kousenband (6,2) uitschieters. Aardappelen zijn gemiddeld met 1,6 residuen vervuild. Eind 2021 is ook een analyse van meetgegevens fruit en groenten van de NVWA op de Kandidaten voor Vervanging (meest giftige bestrijdingsmiddelen) uitgevoerd. De resultaten worden begin januari gepubliceerd.

Consumentengids hormoongif in voedsel

PAN NL heeft op 2 september een consumentengids over hormoongif in voedsel gepubliceerd. In de gids adviseert PAN NL de consumenten op welke manier zij deze schadelijk gifresten in hun voedsel kunnen vermijden. Een rode lijst van producten als bespoten kersen en peren dient ten allen tijde vermeden te worden, zeker voor kleine kinderen en zwangere vrouwen. Een groene lijst met onder meer broccoli en komkommers kan met minder risico geconsumeerd. PAN NL stelt dat veruit de beste manier om te voorkomen dat men wordt blootgesteld aan hormoonontregelende bestrijdingsmiddelen, het eten van biologische producten of producten uit eigen tuin is.

EKO-telling in supermarkten

Door PAN NL zijn eind november 2021 Ekotellingen in de zes grootste supermarkten van Nederland uitgevoerd. Daarbij zijn in supermarkten het aantal stuks biologische producten aan aardappelen, groenten en fruit (AGF) in de schappen geteld. Doel van de Ekotellingen is om supermarkten te stimuleren het aanbod van EKO-producten te verhogen.

ALDI is uitgeroepen tot de minst duurzame supermarkt van Nederland. In het aanbod van verse groenten en fruit kon bij ALDI gemiddeld slechts één biologisch product aangetroffen worden. De andere Duitse retailer, Lidl, doet het een stuk beter. Lidl voerde in 2017 een magere 12 biologische producten in de productgroep AGF, terwijl dat op dit moment is gestegen naar 18. Daarmee zit Lidl in de middenmoot, samen met supermarktketen Plus (gemiddeld 22). De supermarkten Jumbo en Coop doen het beter, beide met gemiddeld aanbod van 30 biologische producten. Albert Heijn was en blijft koploper met een gemiddeld aanbod van 40 biologische producten in de productgroep AGF. Het gemiddeld aanbod van biologische producten van alle supermarkten is op basis van deze beperkte steekproef in 4 jaar gezakt van 28 naar 23. Met deze teruggang wordt het zeer moeilijk de Europese doelstelling van 25% biologisch landbouwareaal in 2030 te halen. Het huidige marktaandeel van alle biologische producten in de supermarkten blijft steken op 3,26% en het Nederlandse biologische landbouwareaal op 4,1%.

PAN NL heeft de Nederlandse overheid opgeroepen ambitieuze regelgeving op te stellen die de groei van de biologische landbouw sterk bevordert. Biologische landbouw en de realisatie van de doelstelling van 25% biologische landbouw in 2030 dient in het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 centraal te staan.

Certificatieschema 'On the way to Planet Proof'

PAN NL heeft gereageerd op het certificatieschema 'On the way to Planet Proof'. Gezocht is naar de reductie aan bestrijdingsmiddelen die door dit keurmerk wordt bereikt. Harde en eenduidige data zijn hierover niet gevonden. Uit de analyses van aardbeien van PAN NL (zie steekproef juni) blijken concentraties bestrijdingsmiddelen in gangbaar geteelde aardbeien én aardbeien van Planet Proof even hoog. Een notitie over Planet Proof is opgesteld en wordt in 2022 met Planet Proof besproken.

Per brief van 2 december 2021 zijn de vijf grote supermarkten gevraagd om inzicht te geven over hun uitvoeringsprogramma en resultaten om hun assortiment aan AGF te verduurzamen.

Politieke activiteiten

Om onze zorgen en adviezen over een aantal actuele thema's aan politici kenbaar te maken, heeft PAN NL aan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid (LNV), leden van landbouw commissie en aan leden van de Tweede Kamer verschillende brieven gestuurd. Het betreft onder meer:

- een brief aan minister Schouten (dd 30 januari 2021) met een pleidooi voor een verbod van het giftige herbicide Benfluralin.
- een bezwaarschrift aan het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (dd 28 juli 2021) tegen de verlenging van de toelating van de biocide, op basis van de werkzame stof sulfurylfluoride, Profume.
- een verzoek aan de Burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam (dd 22 augustus 2021), om handhavend op te treden tegen het zonder vergunning, of andere toestemming, begassen en aansluitend ontgassen van containers door Amsterdam Container Terminals B.V. met het middel Profume dat de zeer giftige stoffen fosfine en sulfurylfluoride bevat.
- een handhavingsverzoek aan de NVWA (dd 7 oktober 2021) inzake aangetroffen verboden stoffen (carbendazim, pyrazoxyfen en imidacloprid) op bloembollen, n.a.v. onderzoek PAN NL

- een brief aan minister Schouten (dd 11 oktober 2021) over het standpunt van Nederland over de goedkeuring van de toelating van het insecticide Sulfoxaflor. In- en aan de rand van de velden is bij het gebruik van het middel een hoog risico voor honingbijen en hommels vastgesteld, waardoor buitengebruik van deze stof wettelijk niet kan worden toegestaan.
- een brief (dd 12 oktober 2021, gezamenlijk met zes andere organisaties) aan minister Schouten en aan de vaste Commissie voor LNV en IenW met een oproep te voorkomen dat de toelating van glyfosaat weer hernieuwd wordt. De huidige toelating eindigt in december 2022.
- een brief (dd 7 november 2021) met een beroep op minister Schouten om te zorgen dat er onbeperkte en gemakkelijke toegang tot betrouwbare en nauwkeurige gegevens over het gebruik van pesticiden komt.
- voorbereiding (in december 2021) van een brief aan de Tweede Kamer over het teleurstellende 'Nationaal actieplan duurzaam gebruik pesticiden'(NAP). Begin januari 2022 zal PAN NL samen met 11 NGO's een brief met bezwaren sturen. Het NAP is niet in lijn met de gestelde eisen van de Europese richtlijn over duurzaam gebruik van pesticiden. Een herziening van het actieplan is dringend gewenst.

PAN NL heeft bij de Vergadering Provinciale Staten Fryslân, op 27 oktober 2021 een pleidooi gehouden voor het initiatiefvoorstel 'Naar een schone en gezonde leefomgeving: afbouw gebruik van pesticiden in Fryslân 2021-2030'.

Netwerken

PAN NL heeft haar netwerk met andere organisaties in 2021 aanzienlijk uitgebreid. Samenwerkingspartners zijn op de website aangegeven. Met deze organisaties wisselt PAN NL ideeën uit en werkt zij samen.

PAN NL heeft op 21 mei 2021 een Webinar over het overwaaien van bestrijdingsmiddelen georganiseerd. Daarbij is gesproken over maatregelen tegen het overwaaien van bestrijdingsmiddelen naar tuinen, in huizen van omwonenden en naar natuurgebieden. PAN NL heeft presentaties bij een aantal bijeenkomsten over bestrijdingsmiddelen gehouden, onder meer:

- 21 maart 2021, 'De onzichtbare verspreiding van pesticiden in het milieu' workshop bij Reclaim the Seed: <https://reclaimtheseeds-amsterdam.nl/lezing-workshops-online/>
- 21 mei 2021, 'Overwaaien en transport van bestrijdingsmiddelen', online bijeenkomst PAN NL

Nieuwsbrief

PAN NL verstuurt per kwartaal een nieuwsbrief aan haar achterban met de meest recente berichten over bestrijdingsmiddelen en de eigen activiteiten.

Berichten in de media

10 maart 2021 <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/natuur-doet-er-niet-toe-in-campagnes-de-partijen-kiezen-voor-hun-oudere-kiezers~b9afe942/>

30 maart 2021 <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/het-vlooiengif-voor-kat-en-hond-dringt-door-in-het-haar-van-het-baasje~b3c68097/>

18 juni 2021 <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/waarom-u-og-steeds-planten-met-giftige-bestrijdingsmiddelen-kunt-kopen-in-tuincentra~b53e98ad/>

22 juni 2021 <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/kun-je-je-kind-wel-fruit-geven-als-er-bestrijdingsmiddelen-op-zitten-ja-maar-er-is-wel-meer-onderzoek-nodig/>

19 juli 2021: <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/zo-lang-de-consument-niet-meer-wil-betalen-blijf-je-landbouwgif-vinden-op-aardbeien-uit-de-supermarkt/>

20 juli 2021 <https://www.foodlog.nl/artikel/aardbeien-giftig-en-toch-planetproof-keurmerk/>

1 augustus 2021 <https://www.sikkom.nl/aardbeien-van-de-lidl-en-ah-bevatten-erg-veel-gif-zo-veel-dat-onderzoekers-aan-de-bel-trekken/>

4 augustus 2021 <https://dvh.nl/meningen/Stelling-van-de-dag-Ik-heb-liever-een-aardbei-met-een-vlekje-dan-met-bestrijdingsmiddelen-26976142.html>

2 september 2021 <https://www.ad.nl/koken-en-eten/wil-je-alle-gif-in-je-eten-mijden-dan-kun-je-het-beste-deze-veilige-voedingsmiddelen-nemen~a705fe26/>

16 september 2021 <https://kro-ncrv.nl/bij-onvriendelijke-chemische-bestrijdingsmiddelen-op-bij-vriendelijke-planten>

5 oktober 2021 <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/verboden-en-voor-insecten-schadelijk-gif-aangetroffen-op-tulpenbollen-narcissen-en-krokussen~b04bd2882/>

14 december 2021 <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/de-hoeveelheid-gif-op-nederlandse-aardappelen-aardbeien-en-radijsjes-neemt-niet-af-maar-toe~b927b019/>

PAN NL heeft in het magazine 'Lekker Weten' van Ekoplaza voor de uitgaven winter 2020/21, lente 2021, zomer 2021, herfst 2021 artikelen geschreven over bestrijdingsmiddelen in relatie met voedsel, hormoon-verstorende middelen, het ecosysteem en ontwikkelingen in de toelatingen.

Impact /doelbereik afgelopen jaar

PAN NL heeft als doelen de bewustmaking van het publiek, en indirect daarmee veranderingen in de politiek en het bedrijfsleven. Wij denken dat we op deze drie lijnen al een flinke impact hebben gehad, en we zullen deze lijnen in 2022 voortzetten.

Bewustwording

Burger

Bij de bewustmaking van het publiek zijn de media van groot belang. Met een voorpagina-artikel in Trouw (haartesten), 4 artikelen in Trouw binnenpagina (kieswijzer, tuinplanten, bloembollen, toename gif in groente en fruit), een voorpagina artikel in het AD (gebruik pesticiden), in het Nieuwsblad van het Noorden (aardbeien), verschillende artikelen in online magazines zoals Radar, Sikkom, Foodlog, BioJournaal, Akkerwijzer, en op de radio (radio 1, residuen, online artikelen) en TV (2 bijdragen Een Vandaag residuen citrus en aardbeien) hebben we geen gebrek aan aandacht gehad in het afgelopen jaar. Deze aandacht heeft weer een impact gehad op sociale media, abonnees en donateurs en ook op de twee andere lijnen, politiek en bedrijven.

In 2021 hebben via de sociale media minstens 3000 bezoekers en volgers over pesticiden en 10.000den Nederlandse burgers d.m.v. retweets en delen van Facebook en Instagram toegang tot actuele en publieks-toegankelijke berichten gekregen. Website bezoekers zijn gestegen van gemiddeld 50 tot circa 125 bezoekers per dag. Facebook volgers vanaf 1 februari 2021 naar 2700 volgers, met issues waarbij 1,1 miljoen burgers bereikt werden. Instagram volgers van 0 naar 340 volgers. Twitter van 0 naar 390 volgers.

Vele burgers, bezorgde ouders hebben op sociale media of per mail aangekondigd voortaan biologisch voedsel en biologische tuinplanten en bloembollen te willen kopen.

Directe communicatie gaat ook via onze nieuwsbrief. We brengen elk kwartaal een nieuwsbrief (inmiddels zijn er 13 gepubliceerd) en het aantal abonnees is gegroeid in 2021 van 170 tot 650.

D.m.v. de stem- en kieswijzer voor de Tweede Kamer verkiezingen van PAN Nederland zijn 10 duizenden lezers van Trouw (oplage 88.000) geïnformeerd welke partijen en op welke manier het thema bestrijdingsmiddelen in hun programma hebben opgenomen.

Politiek

De bewustwording bij het publiek, en vaak de verontwaardiging die we opwekken, creëert druk bij de politiek. PAN is bij de politiek nadrukkelijk in beeld. Met de belangrijkste woordvoerders van links en middenpartijen bestaan directe contacten, en we zorgen voortdurend voor input bij belangrijke debatten over pesticiden in commissie en kamer. Op de ronde-tafel bijeenkomst van de Commissie Landbouw over 'gewasbescherming' (12 januari 2022) werd PAN als enige landelijke NGO uitgenodigd als spreker, hetgeen een duidelijk signaal is van onze status. Bij de politiek hebben we een grote impact gehad bij de bescherming van bijen. Samen met andere organisaties zoals Avaaz hebben we het standpunt van minister Schouten kunnen veranderen van achterblijver in Europa naar voorloper (voorstel Ctgb aanvaardbare bijensterfte 15% teruggebracht naar 7%). Ook op andere punten hebben we richting politiek gewerkt zoals Glyphosaat (met collega NGOs), het gewasbeschermingsplan 2030 en de biologische landbouw. Brieven van PAN werden vaak door Kamerleden in debatten aangegrepen om de minister te ondervragen. We schakelen ook voortdurend met de Europese agenda om te proberen Nederland een vooruitstrevende rol te laten spelen bij de implementatie van pesticiden wetgeving ipv. de traditionele remfunctie.

Mede door de inspraak van Pan Nederland tijdens de vergadering van de Provinciale Staten over het initiatiefvoorstel 'Naar een schone en gezonde leefomgeving: afbouw gebruik van pesticiden in Fryslân 2021-2030', is het voorstel on de Provinciale Staten aangenomen

Retail

Bij de bedrijven (voornamelijk de retail) zijn we nog niet heel ver, maar er bestaan nu al wel directe contacten met de 5 grootste retailers. Ook hier is er dus al wel sprake van een zodanige reputatie van PAN dat men niet probeert ons te negeren. Met het certificaat 'Planet Proof' werken we nog samen met Greenpeace om eerst een goede evaluatie te maken van de prestaties van het certificaat. Binnenkort praten we met de directeur n.a.v. een voorlopige (kritische) beoordeling die we hebben opgestuurd. Als dit rond is, zullen we een lijn uitzetten, dialoog of confrontatie, net wat het meest effectief is.

PAN Nederland is in gesprek geweest met de tuinbranche, met telers van vaste planten en bomen, met retailers, leidend tot een groter bewustzijn van de producent en retailers dat residuen in hun producten ongewenst zijn en dat PAN Nederland actief de mate van de vervuiling met residuen vervolgt. Door toedoen van PAN heeft de tuinbranche en de glastuinbouw een voor consumenten misleidende tekst over zogenaamde bij-vriendelijke planten van hun website verwijderd.

Handhavingsverzoeken en bezwaarschriften

PAN Nederland heeft een goede samenwerking met het NVWA, waar n.a.v. van de analyseresultaten van tuinplanten en bloembollen handhavingsverzoeken zijn ingediend. De procedures van onderzoek kosten veel tijd en zijn daarom nog niet volledig afgesloten NVWA moedigt PAN aan om bij de vaststelling van verboden middelen een handhavingsverzoek in te dienen.

De behandeling van het bij het Ctgb ingediende bezwaarschrift betreffende de verlenging van de toelating van het begassingmiddel Profume ligt nu bij het CBb. Het begassen en aansluitend ontgassen van containers door Amsterdam Container Terminals B.V. is voorlopig stilgelegd en hoeft het College van Amsterdam alsnog niet handhavend op te treden.

Netwerken en zichtbaarheid

In 2021 hebben 15 organisaties zich aan de visie en doelstellingen van PAN Nederland gecommitteerd, en zijn in de website van PAN Nederland aangegeven. Door deze samenwerking is het netwerk en de bekendheidsgraad van PAN Nederland versterkt. Dit kan tot uiting komen door een medefinanciering van onderzoek door een partnerorganisatie, het gezamenlijk ondertekenen van brieven of gesprekken voeren met bijv. het Ctgb, ministeries en politici.

Internationaal heeft PAN Nederland een zekere graad van zichtbaarheid gekregen door de samenwerking met PAN Europe, deelname aan verschillende acties zoals de ECI 'bijen en boeren redden', medeondertekenen van brieven aan de Europese Commissie, door actieve deelname aan online seminars.

Toekomst 2022

In 2022 zal PAN Nederland onderzoek naar pesticiden in boeketten, tuinplanten, groente en fruit voortzetten. Het is gebleken dat door dergelijke metingen vele burgers bereikt worden en de bewustwording van de vervuiling van mens en milieu met pesticiden en alternatieven toeneemt.

2022 zal als onderdeel van Europese campagnes ook een jaar worden van nationale campagnes worden. Te noemen zijn een campagne tegen het gebruik van Candidates for Substitution of voor een betere wetgeving om de reductie van pesticiden gebruik (SUD) te realiseren.

PAN zal de voortgang van de mate van duurzaamheid bij retailers en tuinentra blijven vervolgen en communiceren.

PAN zal verder al of niet in samenwerking met partnerorganisaties bezwaarschriften tegen de toelating van de meest giftige pesticiden blijven indienen en brieven aan politici schrijven.

Onze doelstelling is om eind 2022 partnerorganisaties te verhogen naar 25; aantal volgers op Twitter, Instagram en Facebook te verdubbelen.

Minstens 4 maal in één van de belangrijkste Nederlandse dagbladen met een bijdrage te verschijnen; minstens 4 maal op radio of televisie geïnterviewd te worden.

Onze doelstelling is om de donaties van € 5000 in 2021 te verhogen naar minstens € 6000 in 2022. De verhoging van de donaties voor 2022 en daarna, zal bereikt worden door actieve werving van vaste donateurs, door een grotere bekendheidsgraad in Nederland (o.a. publicatie van metingen, campagnes en social media).

Daarnaast zal PAN Nederland in 2022 voor specifieke acties financiering bij fondsen en foundations acquireren.

Financiën

Pesticide Action Network Netherlands financieel rapport 2021			
VERLIES EN WINSTREKENING	2021 gepland	2021 gerealiseerd	2022 begroting
OPBRENGSTEN	Euro	Euro	Euro
Donaties algemeen individuen	4000	4981	6000
Donaties - geormerkt voor analyses		2500	
Projectgebonden bijdrage van organisatie 1	10000	10000	10000
Projectgebonden bijdrage van organisatie 2	7500	7500	7500
Inkomsten uit subsidie	3000		2000
TOTAAL	24500	24981	25500
	2021 gepland	2021 gerealiseerd	2022 gepland
KOSTEN	Euro	Euro	Euro
TriodosBank rekening courant pasbijdrage	80	174	180
Analyse, laboratoria	9000	8159	9000
Bemonstering, transport en porto	2200	478	1000
Onderzoek retail	3000	1815	2000
Rapportage onderzoeken	3000	2640	3000
Onderhoud website, internet, social media	2000	1777	2500
Communicatie, training	1000		1000
Griffie en proceskosten	700	970	2000
Verzekering		343	350
Diversen	1500	50	1000
TOTAAL	22480	16406	22030
Resultaat 2021 en verwacht resultaat 2022	2040	8575	3470
Balans: staat van bezittingen en schulden per 31-12-2021			
Debitzijde activa	Euro	creditzijde passiva	Euro
Vlottende activa		Eigen vermogen	10242
Vorderingen		Totaal eigen vermogen	10242
Overlopende activa		Kort vreemd vermogen	
Liquide middelen	10242	Overlopende passiva	
		Totaal kort vermogen	
Balans totaal	10242	Balans totaal	10242

